

LLIBRES

El plaer mental del passejant

Ponç Puigdevall

És l'observació de Goethe sobre un aprenent d'escriptor que fins llavors s'havia dedicat a la poesia subjectiva i entotsolada: se'n sortia prou bé si les frases es relacionaven amb l'experiència interior i el reialme dels sentiments, però encara no havia sabut desenrotllar la seva destresa pel que feia al món objectiu. Com a exercici, Goethe li va proposar que descrivís la ciutat d'Hamburg com si hi hagués arribat després d'una llarga absència, però el resultat va ser insatisfactori perquè l'aprenent d'escriptor havia redactat un conjunt de tòpics sentimentals on l'únic centre era ell mateix i les seves circumstàncies personals i familiars, sense que apareguessin enlloc ni els batecs urbans ni el ritme quotidià de la multitud.

Per escriure un llibre de viatges que valgui la pena, conclouïa Goethe, cal ser un bon observador i posseir, a més, una elaborada capacitat descriptiva, no parlar dels maldecaps personals i centrar-se en exclusiva en tot allò que ofereix el lloc visitat: és el que fa Tina Vallès (Barcelona, 1976) a *El senyor Palomar a Barcelona*, un llibre de viatges mínims a través dels carrers i les places de Barcelona entre l'agost del 2019 i el juliol del 2020 —entremig hi ha hagut el confinament i la pandèmia— prenent com a excusa el personatge homònim de l'última novel·la d'Italo Calvino.

“No és veritat que el senyor Palomar sigui mort”: com si no estigués en desacord amb la idea que diu

El senyor Palomar a Barcelona és la suma dels esbossos d'una ciutat fragmentària i variadíssima. / M. M.

**EL SENYOR
PALOMAR A
BARCELONA**

Tina Vallès

Llibres Anagrama

187 pàgines

17,90 / @ 9,99 euros

que els escriptors, generació rere generació, formen unes cadenes irrompibles i que aquestes cadenes ajuden a sobreviure i mantenir la vida natural de la literatura, a *El senyor Palomar a Barcelona* Vallès concedeix al personatge de Calvino (tan silencios i profund com el seu autor: era el seu àlter ego, al cap i a la fi) una vida nova, una altra ciutat, una llar per estrenar, la possibilitat de “tornar a ser el de sempre”, com un triomf de la vida, o com si també busqués, amb una voluntat semblant a la de Quevedo, “la conversació con los difuntos”.

A la manera del Palomar de Cal-

vino, que en un viatge a París entrava en una formatgeria i, de sobte, tenia la sensació d'estar en un museu com el Louvre o dins d'una enciclopèdia (com si en una botiga s'hi pogués localitzar la presència de la civilització i la cultura que han concebut els productes en venda), el de Vallès també “camina per la ciutat, s'atura, observa, planifica i es deixa portar, confia i desconfia de l'atzar, viu sempre astorat, és atent i distret alhora, perquè si mira, el seu cap també mira, i si pensa, els ulls també li pensen, que mirar i pensar són dues accions tan completes, tan intenses per a ell,

que no les pot fer alhora. Mirar, pensar i entendre tot el que veu és la seva feina”; i rere les petiteses ordinàries de la vida quotidiana, dins d'una imatge de Barcelona on tot gènere de contrastos hi sembla tenir cabuda, rere les minúcies que observa amb els sentits o des de la raó analítica, el senyor Palomar trama una lògica particular o elabora unes faules filosòfiques de factura extraordinària i venç així, al capdavant, a través del cultiu de la intel·ligència (a les llibreries hi busca el que no està escrit, i “a l'església de Santa Maria del Mar hi vol veure el que no és visible”) les nombroses contrarietats que omplen les hores de cada dia.

El senyor Palomar a Barcelona és la suma dels esbossos d'una ciutat fragmentària, variadíssima i canviant, que el protagonista de Vallès —com ho hauria fet, de segur, el de Calvino— mira i escrita amb l'avidesa exigent d'algú molt golafre dels plaers mentals i que, sobretot, no es resigna a avorir-se i va passant d'un espectacle visual al següent amb una rapidesa —no amb la pressa banal del turista sinó amb la impaciència interior dels curiosos— que deixa sense alè el lector.

Com passava ja en el seu llibre anterior, *La memòria de l'arbre* (premi Llibres Anagrama, 2017), a *El senyor Palomar a Barcelona* Vallès també adopta un punt de vista inalterable i estructura la novel·la a través de capítols relativament breus, com si construís un mosaic, amb retalls i trossos d'unes peripècies mínimes que es van ajustant fins a revelar el dibuix de l'argument, que no és altre que el retrat moral del protagonista, que no és altre que el retrat moral de l'autora, perquè, el lector no en té cap dubte, el nom verdader del senyor tan curios i particular —tan melancòlic i savi— que ha tingut l'honor de conèixer és Tina Vallès.